

การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มพื้นที่ ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY: A CASE STUDY OF PATEH FABRIC PAINTING GROUP, NA SAI SUB-DISTRICT, MUEANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

สรารวุฒิ คันธิก¹, อติกานต์ สุขทองอ่อน¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ¹, ปุญญาดา จงละเอียด^{2*}, สุชาติ มสัน³

Sarawut Khanthik¹, Atikan Suktong-on¹, Jittima Damrongwattana¹, Punyada Chongla-iad^{2*}, Suchat Masun³

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

²Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

³นักวิชาการอิสระ

³Independent Academic, Thailand

*Corresponding author E-mail: punyada.cho@sbs.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การพัฒนาการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ ดังนี้ 1) ด้านขอบเขต ใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งออกได้เป็นจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 1 คน และ 1.2) กลุ่มผู้ส่งเสริมและสนับสนุน จำนวน 2 คน โดยเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสรุปผลโดยภาพรวม 2) ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) ด้านเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) ด้านกรอบแนวคิด ซึ่งผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 1) การพัฒนาการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ มีขั้นตอน ดังนี้ 1.1) ขั้นตอนตัวของกลุ่ม 1.2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 1.3) ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม และ 1.4) ขั้นตอนมีส่วนร่วม 2) สภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ มีขั้นตอน ดังนี้ 2.1) สภาพปัญหาการผลิต พบว่า การขาดงบประมาณ 2.2) สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ 2.3) สภาพปัญหาด้านการตลาด และ 2.4) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม และ 3) ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าปาเต๊ะ มีขั้นตอน ดังนี้ 3.1) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ 3.2) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล 3.3) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน 3.4) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ และ 3.5) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ

Abstract

This article aims to 1) The development of the Pateh fabric painting group of Na Sai Sub-district, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province, 2) The problem situation of the Pateh fabric painting Group, Na Sai Subdistrict, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province, and 3) Group Management under the Philosophy of Sufficiency Economy of the Pateh fabric painting group of Na Sai Subdistrict, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. The research was conducted using qualitative research methods. The research steps were specified as follows: 1) In terms of scope, an interview form was used on the sample from purposive sampling, which was divided into two groups, including: 1.1) A group of key informants, a total of 1 person, and 1.2) A group of promoters and supporters, a total of 2 persons. The data was analyzed using content analysis and summarized to make the overall summary; 2) The tools used in the research; 3) The data collection; 4) The data analysis; and 5) The conceptual framework. The results of this study found that 1) The development of the Patek cloth painting group has the following steps: 1.1) The Group formation stage, 1.2) The Implementation stage, 1.3) The Group expansion stage, and 1.4) The Participation stage. 2) Problem conditions of the Pateh fabric painting group included the following steps: 2.1) Production problems indicating a lack of budget, 2.2) Packaging problems, 2.3) Marketing problems, and 2.4) Group management problems. 3) Study group management under the philosophy of Sufficiency Economy of the Pateh Group included the following steps: 3.1) Group management with moderation, 3.2) Group management with reasonableness, 3.3) Group management with self-immunity, 3.4) Group management with knowledgeableness, and 3.5) Group management with morality.

Keywords: Management, Philosophy of Sufficiency Economy, Pateh Fabric Painting Group

บทนำ

การเพ้นท์ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ เป็นศิลปหัตถกรรมที่ต้องใช้ความประณีตและมีฝีมือ ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีมีส่วนสำคัญในการรักษาและส่งเสริมศิลปะนั้นให้คงอยู่ การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยให้กลุ่มช่างฝีมือมีการดำเนินงานที่ยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลักการนี้จะช่วยให้กลุ่มช่างฝีมือสามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว การเพ้นท์ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเกิดจากการวาดภาพและลงสีด้วยสีน้ำเพื่อลวดลายที่สวยงาม เป็นศิลปหัตถกรรมอย่างหนึ่งของชาวภาคใต้ที่สืบทอดมาแต่สมัยโบราณ ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องใช้สมาธิและมีฝีมือ เพราะการเพ้นท์ผ้าบาติกหรือผ้าปาเตะนั้นล้วนเป็นงานฝีมือที่ต้องมีความประณีต เป็นงานที่ต้องอาศัยการวาดรูป และการลงสีเพื่อความสวยงามตามลวดลาย ให้ลายที่วาดและระบายสีลื่นไปนั้น คูมี 2 มิติขึ้น ทั้งนี้ จึงมีการนำหลักขององค์ประกอบทางทัศนศิลป์นั้นมาใช้สำหรับการออกแบบที่สำคัญ อาทิเช่น ลายจุด ลายเส้น รูปร่างต่าง ๆ รูปทรงต่าง ๆ รวมไปถึงจนถึงการลงน้ำหนักสี หนัก เบา อ่อน แก่ โละระดับแม่สี เพื่อเป็นการจัดระเบียบให้งานที่แสดงฝีมือออกมาเป็นงานที่มีการจัดในรูปแบบของสัดส่วนต่าง ๆ ให้มีความลงตัว ราบรื่นตา และให้มีความกลมกลืนกันมากขึ้น (เตชิต เฉยพ่วง, 2561)

จากความสำคัญข้างต้น จึงได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ 2560 จึงเล็งเห็นว่า ประชากรในหมู่บ้านค่อนข้างที่จะว่างงานกันเยอะ จึงอยากสนับสนุนให้ประชากรมีรายได้เสริม เพื่อการดำรงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

น้อมนำยึดหลักคำสอนของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการคิดค้นว่าจะทำอะไรที่มีผลตอบรับดี สามารถจำหน่ายได้ มีต้นทุนที่พอดี มีความต้องการทางตลาด จึงได้มีการประชุมเสนอแนะจากเสียงข้างมากออกมา เป็นการทำผ้าปาเต๊ะ เพราะผ้าปาเต๊ะเป็นผ้าประจำของภาคใต้ และมีความประณีต งานสวย จำหน่ายได้ในราคาที่ดี จึงได้ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้มาจนถึงปัจจุบันนี้ ทางกลุ่มได้พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น ผลตอบรับจากตลาด ต้นทุนการผลิต และความต้องการของผู้บริโภค และได้มีการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้ขึ้นเพื่อถ่ายทอดเทคนิคการเพ้นท์ผ้าบาติกให้แก่สมาชิกกลุ่มและผู้สนใจทั่วไป

ดังนั้น จึงศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริม 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สภาพปัญหาของกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเด็นที่นำไปสู่การทำวิจัย 1) ปัญหาการขาดรายได้เสริมของสมาชิกในชุมชน สถิติจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชปี พ.ศ. 2563 พบว่า ชุมชนตำบลนาทรายมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด 2) การลดลงของความนิยมในผ้าปาเต๊ะ เนื่องจากการแข่งขันจากผลิตภัณฑ์สิ่งทอสมัยใหม่ ทำให้กลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะในชุมชนประสบปัญหาการจำหน่ายสินค้า และ 3) การขาดองค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มขาดความรู้ด้านการตลาด การจัดการปัญหาการเงิน และการบริหารงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลสนับสนุน 1) ข้อมูลจากการสำรวจชุมชน พบว่า สมาชิกในชุมชนกว่า 70% มีความต้องการหารายได้เสริม 2) ข้อมูลจากการวิเคราะห์ตลาด พบว่า ความนิยมในผ้าปาเต๊ะลดลง และ 3) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกในกลุ่ม พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด

แรงจูงใจหลักในการทำวิจัยนี้ คือ การทำความเข้าใจการบริหารจัดการกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาติกที่ประสบความสำเร็จภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยจะช่วยให้กลุ่มอื่น ๆ เรียนรู้จากประสบการณ์ของกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย และนำแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนโดยการสนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นและการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนากลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 ด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Population)

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง มีขอบเขตด้านประชากร มีจำนวนประชากร 3 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ มีจำนวน 1 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะอย่างมีความชำนาญ

ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ช่วยการผ้าป่าติก ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะมายาวนานเป็นเวลา 3 ปี และผู้สนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนของการบริหารจัดการกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะมาอย่างต่อเนื่อง

1.2. ด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการศึกษาเนื้อหาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความ ตำรา หรือแม้กระทั่งปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น มีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้ 1) พัฒนาการเกิดกลุ่มอาชีพของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สภาพปัญหาของกลุ่มการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องบันทึกภาพเป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย

2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกต ในขณะที่สัมภาษณ์หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ ว่าตอบตรงประเด็นและตรงตามจริงเท็จหรือไม่ เป็นแนวทางการสังเกตโดยใช้สายตา

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัย พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกที่ระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. ด้านเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพหาญ

3.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษาและนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ศึกษาพัฒนาการการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่ม การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2560

“ได้มีการปรึกษากันในครอบครัวตนเองก่อน เพราะตนเองก็เป็นถึงผู้ใหญ่บ้านที่อยากให้สมาชิกภายในชุมชนได้มีรายได้เสริมจากการว่างงาน ชาวบ้านค่อนข้างที่จะยากจนสักนิด จึงได้มีการประชุม และเสียงตอบรับค่อนข้างดี ก็เลยจัดตั้งกลุ่ม และได้ดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อมาสร้างกลุ่มให้เจริญเติบโตขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตขึ้นมาในระดับหนึ่ง จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และได้มีผู้ที่สนใจจะศึกษาเข้ามาเก็บเกี่ยวข้อมูลกันมากขึ้น” (กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ, 2565)

“ได้รับโครงการดี ๆ ตอนประชุมกันภายในชุมชนว่าจะมีการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน คือ การทำผ้าป่าเต๊ะ เพื่อนำไปจำหน่าย จึงมีความคิดเห็นสมควร และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“เมื่อได้ฟังการประชุมของผู้ใหญ่บ้านในครั้งนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2560 ว่าจะมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้กลุ่มผ้าป่าเต๊ะของหมู่บ้านขึ้น ก็มีความสนใจและก็อยากสนับสนุนการประกอบอาชีพนี้ไปตลอด เพราะผ้าป่าเต๊ะก็เป็นสิ่งสำคัญของภาคใต้จึงอยากอนุรักษ์ไว้” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่ม พบว่า ก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2560 ที่เล็งเห็นถึงความลำบากของสมาชิกในชุมชน จึงอยากให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เสริมจากการว่างงาน และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้าน จึงได้มีการจัดประชุมวางแผน และฟังความคิดเห็นเสียงข้างมากของชาวบ้าน ผลตอบรับออกมาดี ก็เลยมีการก่อตั้งกลุ่มขึ้นมา และได้ดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อมาสร้างกลุ่มให้เจริญเติบโตขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตขึ้นมาในระดับหนึ่ง จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และได้มีผู้ที่สนใจจะศึกษาเข้ามาเก็บเกี่ยวข้อมูลกันมากขึ้น

1.2 ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติ การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“หลังจากที่ได้ผลตอบรับออกมาดี คือ ชาวบ้านให้ความสนใจ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เลยทำการของบประมาณไปเพื่อมาจัดทำสินค้า จึงได้มีการวางแผนประชุมกันอีกครั้ง เพื่อที่ให้งานหรือสินค้าผ้าป่าเต๊ะที่ทำออกมาสวย งานละเอียด เป็นที่ดึงดูดใจของลูกค้า” (กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ, 2565)

“หลังจากที่ได้พูดคุยกันแล้ว จึงรวมตัวกันเพื่อประชุมกันอีกครั้งว่าจะดำเนินงานกันแบบไหน อย่างไรเพื่อให้งานออกมามีคุณภาพ” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“รวมกลุ่มกันพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ โดยมีการแบ่งหน้าที่กันไปแต่ละฝ่าย” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติ พบว่า หลังจากที่ได้ผลตอบรับออกมาดี คือ ชาวบ้านให้ความสนใจ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เลยทำการขอของบประมาณไปเพื่อมาจัดทำสินค้า จึงได้มีการวางแผนประชุมกันอีกครั้ง เพื่อที่ให้งานหรือสินค้าผ้าป่าเต๊ะที่ทำออกมาสวย งานละเอียด เป็นที่ดึงดูดใจของลูกค้า และได้มีการแบ่งหน้าที่กันไปแต่ละฝ่าย

1.3 ขั้นการขยายตัว การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“เมื่อมีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นแล้ว ทางกลุ่มเองก็ให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย และมีการขยายตัว
ไปทางด้านตลาดเพิ่มมากขึ้น” (กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“ผ้าปาเต๊ะสามารถวางจำหน่ายตามท้องตลาดได้ ผู้ที่สนใจก็ทักมาสั่งจองเยอะขึ้น” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือบุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ จึงทำให้เผยแพร่
ไปทั่ว แล้วก็มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า ขั้นการขยายตัว พบว่า เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือบุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้
การแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ จึงทำให้เผยแพร่ไปทั่ว แล้วก็มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน ทางกลุ่มก็ได้ให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามา
มีส่วนร่วม และมีการขยายตัวไปทางด้านตลาดเพิ่มมากขึ้น ผู้ที่สนใจก็ทักมาสั่งจองเยอะขึ้น

1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสมาชิกทุกคนมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทุกคนมีสิทธิและส่วนร่วม
เท่าเทียมกันหมด หน้าที่ของใครก็รับผิดชอบในส่วนตรงนั้น โดยรวมแล้วสมาชิกต่างก็มีส่วนร่วมที่ดี” (กลุ่มพื้นที่
ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“ทุกคนต่างก็มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีการรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมายกันทุกคน” (ผู้ส่งเสริม,
2565)

“ในระหว่างที่ดำเนินการทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือกันตลอดเมื่อไม่เข้าใจ หรือบกพร่อง
ในส่วนที่ตนรับผิดชอบ แต่ละคนก็มีความพยายามตั้งใจในการทำงาน” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสมาชิกทุกคนมีความร่วมมือกัน
เป็นอย่างดี ทุกคนมีสิทธิและส่วนร่วมเท่าเทียมกันหมด หน้าที่ของใครก็รับผิดชอบในส่วนตรงนั้น มีการปรึกษาหารือ
กันตลอด เมื่อไม่เข้าใจหรือบกพร่องในส่วนที่ตนรับผิดชอบ แต่ละคนมีความพยายามตั้งใจในการทำงาน

2. สภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 สภาพปัญหาการผลิต การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ค่อนข้างที่จะเสื่อมสภาพ เช่น เทียน ลีอะคริลิก
 เป็นต้น” (กลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“ปัญหาด้านการผลิตของกลุ่ม คือ ลวดลายการพันที่ไม่เข้ากับสีผ้า จึงทำให้สินค้าดูไม่สวย จึงต้องมีการแก้ไขใหม่ และงานที่แก้แล้วก็ไม่ได้เป็นธรรมชาติ” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“การขาดงบประมาณ หรือยื่นคำขอของงบประมาณไปแล้วแต่ยังไม่มาเข้า จึงทำให้การผลิตล่าช้า” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาการผลิต พบว่า การขาดงบประมาณ หรือยื่นคำขอของงบประมาณไปแล้วแต่ยังไม่มาเข้า จึงทำให้การผลิตล่าช้า และอีกปัญหาที่พบได้บ่อย คือ เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ค่อนข้างที่จะเสื่อมสภาพ เช่น เทียน สีอะคริลิก จึงทำให้ไม่สามารถที่จะทำงานต่อได้ ต้องรอการซื้อสินค้า เครื่องมือใหม่เท่านั้น เพื่อทำงานจะได้ออกมาสวย ละเอียด และอีกปัญหานึง คือ ลวดลายการพันที่ไม่เข้ากับสีผ้า จึงทำให้สินค้าดูไม่สวย จึงต้องมีการแก้ไขใหม่ และงานที่แก้แล้วก็ไม่ได้เป็นธรรมชาติ

2.2 สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“ถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ผ้าปาเต๊ะ เป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ไม่มีลวดลาย” (กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“บรรจุภัณฑ์เป็นถุงพลาสติกธรรมดา มีรูปทรงสี่เหลี่ยม ต้องการให้มีรูปทรงที่สวยงามกว่านี้ แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอ” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“บรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับสินค้า ฉีก ขาด ได้ง่าย ไม่มีความคงทน” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับสินค้า ฉีก ขาด ได้ง่าย ไม่มีความคงทน และเป็นถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ไม่มีลวดลายมีรูปทรงสี่เหลี่ยม ต้องการให้มีรูปทรงที่สวยงามกว่านี้ แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอ

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“สินค้าเป็นที่ต้องการของทางตลาดก็จริง แต่ด้วยปัจจัยที่ว่าผ้าปาเต๊ะมีผู้ผลิตกันเยอะ จึงทำให้เป็นปัญหาในการวางจำหน่าย ผู้ซื้อบางคนสนใจของผู้อื่นมากกว่าของตน” (กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“มีผู้แข่งขันมากมายทางตลาด มีคนสนใจน้อย เพราะสินค้ามีให้เลือกหลายร้าน” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“เนื่องจากราคาที่ไม่สามารถต่อสู้กับผู้ขายรายอื่นได้ จึงทำให้เป็นปัญหาทางด้านการตลาดที่ผู้ซื้อมักจะต้องเลือกสิ่งที่ถูกและไม่ได้คุณภาพ แต่ผู้ซื้อไม่คำนึงถึงสินค้าที่แพงและมีคุณภาพ ที่สามารถใช้งานได้นาน” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า การตลาดมีปัญหาเนื่องจากมีคู่แข่งมาก และราคาที่ไม่สามารถแข่งขันได้ ทำให้ผู้ซื้อมักเลือกสินค้าราคาถูกแต่ไม่มีคุณภาพ

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การบริหารจัดการกลุ่มเป็นปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากมีการผลิตสินค้าที่มีจำนวนมาก ซึ่งการแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะเป็นงานที่ประณีต ต้องใช้เวลา และใส่ใจทุกรายละเอียด จึงต้องทำงานแข่งกับเวลา” (กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“ปัญหาของการบริหารกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับด้านกำลังคนในการผลิตไม่เพียงพอ เมื่อมีออเดอร์เข้าจำนวนมาก จึงต้องเร่งรีบในการทำงาน ซึ่งยังเห็นว่า ยังบริหารจัดการกลุ่มได้ไม่ดีเท่าที่ควร ต่อให้สมาชิกมีน้อย ก็ต้องมุ่งมั่นในการทำงาน เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“มีกฎกติกาภายในกลุ่ม” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า การบริหารกลุ่มมีปัญหาเรื่องเวลา เนื่องจากงานแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะเป็นงานประณีต ต้องใช้เวลามาก และมีกำลังคนไม่เพียงพอเมื่อมีออเดอร์เข้าจำนวนมาก จึงต้องทำงานแข่งกับเวลา และยังมีกฎกติกาภายในกลุ่ม

3. ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“กลุ่มอยู่ด้วยความพอดี สมาชิกในกลุ่มอยู่กันด้วยความรัก มีความพอประมาณในการใช้ชีวิต การทำงานไม่ตามคนอื่น” (กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“ทุกคนในกลุ่มอยู่กันด้วยความพอเพียง พอประมาณในการใช้ชีวิต ตลอดถึงการทำงานในสิ่งที่เราทำได้” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีมที่ดีต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิต ทำงานของตนเอง ไม่ไปรบกวนกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใคร” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีมที่ดี ต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิต ทำงานของตนเอง ไม่ไปรบกวนกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใคร

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“เหตุผลก็คือ อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น” (กลุ่มแพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ, 2565)

“รับฟังสมาชิกในกลุ่มทุก ๆ คน และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อแนวทางนั้น ๆ” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“มีการคิดที่รอบคอบ ไม่ว่าจะทำอะไรต้องมีเหตุผล และมีการปรึกษากันภายในกลุ่มก่อน” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น และรับฟังสมาชิกในกลุ่ม ทุก ๆ คน และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อแนวทางนั้น ๆ และจำเป็นที่จะต้องคิดที่รอบคอบ ไม่ว่าจะทำอะไรต้องมีเหตุผล และมีการปรึกษากันภายในกลุ่มก่อน

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การมีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อกลุ่ม ถ้าเกิดผลกระทบต่อกัน จะมีการรับมือได้ทัน เพราะต้องมีการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า และต้องยอมรับกับผลที่เกิดขึ้นในภายหลังให้ได้” (กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง, 2565)

“เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“มีการเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่จะสามารถแก้ไข แต่ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนว่าจะเป็นอย่างไร” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า การเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่จะสามารถแก้ไข แต่ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนว่าจะเป็นอย่างไร เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

3.4 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“เมื่อเราปฏิบัติงานอยู่กับสิ่งนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจ เราก็เกิดความเข้าใจเร็วขึ้น” (กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง, 2565)

“การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมี การเข้าอบรม เพื่อฝึกการพัฒนาทักษะตัวเองให้เกิดความรู้” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ต้องมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อนำมาประกอบอาชีพได้” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมี การเข้าอบรม เพื่อฝึกการพัฒนาทักษะตัวเองให้เกิดความรู้ เพื่อนำมาประกอบอาชีพได้

3.5 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน” (กลุ่มแพ้น้ำผำป่าเต็ง, 2565)

“การมีคุณธรรมของการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ร่วมงาน” (ผู้ส่งเสริม, 2565)

“ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปละละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้” (ผู้สนับสนุน, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ร่วมงาน ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปละละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ขั้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า ก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2560 ที่เล็งเห็นถึงความลำบากของสมาชิกในชุมชน จึงอยากให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เสริมจากการว่างงาน และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้าน จึงได้มีการจัดประชุมวางแผน และฟังความคิดเห็นเสียงข้างมากของชาวบ้าน ผลตอบรับออกมาดี ก็เลยมีการก่อตั้งกลุ่มขึ้นมา และได้ดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อมาสร้างกลุ่มให้เจริญเติบโตขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตขึ้นในระดับหนึ่ง ได้จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และได้มีผู้ที่สนใจจะศึกษาเข้ามาเก็บเกี่ยวข้อมูลกันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่า ขั้นก่อตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยกัน มีการเสนอนโยบายขึ้นมา เพื่อกระบวนการเกิดกลุ่มอย่างแท้จริง (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2542)

1.2 ขั้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า หลังจากที่ได้ผลตอบรับออกมาดี คือ ชาวบ้านให้ความสนใจ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เลยทำการของงบประมาณไปเพื่อมาจัดทำสินค้า จึงได้มีการวางแผนประชุมกันอีกครั้ง เพื่อที่ให้งานหรือสินค้าผ้าป่าเต๊ะที่ทำออกมาสวย งานละเอียด เป็นที่ตรงตามใจของลูกค้า และได้มีการแบ่งหน้าที่กันไปแต่ละฝ่าย

1.3 ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือบุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ จึงทำให้เผยแพร่ไปทั่ว แล้วก็มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน ทางกลุ่มเองก็ยังรับผู้ที่สนใจให้เข้ามามีส่วนร่วม และมีการขยายตัวไปทางด้านตลาดมากขึ้น ผู้ที่สนใจก็ทยอยมาสั่งจองเยอะขึ้น

1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสมาชิกทุกคนมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทุกคนมีสิทธิและส่วนร่วมเท่าเทียมกันหมด หน้าที่ของใครก็รับผิดชอบในส่วนตรงนั้น มีการปรึกษาหารือกันตลอดที่ไม่เข้าใจ หรือบกพร่องตรงไหนในส่วนที่ตนรับผิดชอบ แต่ละคนก็มีความพยายามตั้งใจในการทำงาน

2. สภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า การขาดงบประมาณ หรือยืanc้าของงบประมาณไปแล้วแต่งบประมาณซ้ำ จึงทำให้การผลิตล่าช้า และอีกปัญหาที่พบได้บ่อย คือ เครื่องมือที่ใช้ค่อนข้างที่จะเสื่อมสภาพ เช่น เทียนสีอะคริลิก จึงทำให้ไม่สามารถที่จะทำงานต่อได้ ต้องรอการซื้อสินค้า เครื่องมือใหม่เท่านั้น เพื่อที่งานจะได้ออกมาสวย ละเอียด และอีกปัญหาหนึ่ง คือ ลวดลายการพื้นที่ไม่เข้ากับสีผ้า จึงทำให้สินค้าดูไม่สวย จึงต้องมีการแก้ทำใหม่ และงานที่แก้แล้วก็ไม่ดูเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ ความชำนาญงาน และมีปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า

และการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547)

2.2 สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสมกับสินค้า ฉีก ขาด ได้ง่าย ไม่มีความคงทน และเป็นถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ไม่มีลวดลายมีรูปทรงสี่เหลี่ยม ต้องการให้มีรูปทรงที่สวยงามขึ้น แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอ

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า สินค้าเป็นที่ต้องการของทางตลาดก็จริง แต่ด้วยปัจจัยที่พบว่า ผ้าปาเต๊ะมีผู้ผลิตกันเยอะ จึงทำให้เป็นปัญหาในการวางจำหน่าย ผู้ซื้อบางคนสนใจของผู้อื่นมากกว่าของตน เนื่องจากราคาที่ไม่สามารถต่อสู้กับผู้ขายรายอื่นได้ จึงทำเป็นปัญหาทางด้านตลาดที่ผู้ซื้อจะต้องเลือกสิ่งที่ถูกและไม่ได้คุณภาพ แต่ผู้ซื้อไม่คำนึงถึงสินค้าที่แพงและมีคุณภาพ สามารถใช้ได้นาน

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า มีกฎกติกาภายในกลุ่ม โดยให้ความเป็นธรรมกับสมาชิกทุก ๆ คน และในกลุ่มมักพบปัญหาเหล่านี้อีก เช่น ปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากมีการผลิตสินค้าที่มีจำนวนมาก ซึ่งการแพ็คผ้าปาเต๊ะเป็นงานที่ประณีต ต้องใช้เวลา และใส่ใจทุกรายละเอียด จึงต้องทำงานแข่งกับเวลาเมื่อมีออเดอร์เข้าจำนวนมาก จึงต้องเร่งรีบในการทำงาน ซึ่งยังเห็นว่า ยังบริหารจัดการกลุ่มได้ไม่ดีเท่าที่ควร ต่อให้สมาชิกมีน้อย ก็ต้องมุ่งมั่นในการทำงาน เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา

3. ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีมที่ดีต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิต ทำงานของตนเอง ไม่ไปรบกวนกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญชนก ชัยสุข และคณะ เรื่อง การจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์การบริหารจัดการด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงิน (ธัญชนก ชัยสุข และคณะ, 2560)

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผลพบว่า อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น และรับฟังสมาชิกในกลุ่มทุก ๆ คน และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อแนวทางนั้น ๆ และจำเป็นที่จะต้องคิดที่รอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นทำอะไรต้องมีเหตุผล และมีการปรึกษากันภายในกลุ่มก่อน”

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า การเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่จะสามารถแก้ไข แต่ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนว่าจะเป็นอย่างไร เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

3.4 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมีมีการเข้าอบรม เพื่อฝึกการพัฒนาทักษะตัวเองให้เกิดความรู้ และนำมาประกอบอาชีพได้ต่อไป

3.5 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ร่วมงาน ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปละละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนบ้านนาทราย

จากภาพที่ 3 อธิบายได้ว่า การประยุกต์ใช้ฝีมือหัตถศิลป์ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านแต่ดั้งเดิม เป็นการสร้างงานและอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชนและผู้สนใจเพื่อเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาชาวบ้านโดยฝีมือหัตถศิลป์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง สร้างประสิทธิภาพของคนให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ เพราะเป็นการรวมกลุ่มโดยการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งในด้านของทุนทรัพยากรด้านทุนทางสังคมด้านทุนทางปัญญา มาผสมผสานในรูปแบบของการเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ และรวมไปถึงการใช้ทุนที่ได้จากรัฐ เพื่อนำมาต่อยอดส่งเสริมในการทำงานกลุ่มฝีมือหัตถศิลป์ของการเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สุด ตลอดจนถึงการอนุรักษ์ฝีมือหัตถศิลป์เพื่อเป็นการฟื้นฟูวัฒนธรรม ถึงการอนุรักษ์เพื่อไม่ให้ผ้าปาเต๊ะสูญหายและเป็นการอนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะโดยการวาดลายเส้นที่สื่อถึง ความหมายต่าง ๆ ตลอดจนถึงการพัฒนาต่อยอดของการเพ้นท์ผ้าให้เป็นกรรมวิธีที่ทันสมัย ได้แก่ การเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะนำมาประดิษฐ์เป็นกระเป๋า เสื้อผ้า เป็นต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

ด้านพัฒนาการการเกิดกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานที่ต้องอาศัยการวาดรูป และการลงสีเพื่อความสวยงามตามลวดลาย ให้ลายที่วาดและระบายสีลงไปในนั้น คู่มือ 2 มิติ ขึ้น เช่น ลายจุด ลายเส้น รูปร่างต่าง ๆ รูปทรงต่าง ๆ รวมไปถึงจนถึงการลงน้ำหนักรสี หนัก เบา อ่อน แก่ ไล่ระดับแม่สี เพื่อเป็นการจัดระเบียบให้งานราบรื่นตา ให้มีความกลมกลืนกันมากขึ้น จึงได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2560 จึงเล็งเห็นว่า ประชากรในหมู่บ้านค่อนข้างที่จะว่างงานกันเยอะ จึงอยากสนับสนุนให้ประชากรมีรายได้เสริม เพื่อการดำรงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะผ้าปาเต๊ะเป็นผ้าประจำของภาคใต้ และมีความประณีตงานสวย จำหน่ายได้ในราคาที่ดี จึงได้ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้มาจนถึงปัจจุบันนี้ สภาพปัญหาของกลุ่มเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาที่เกิดขึ้นมักพบได้บ่อย ส่วนใหญ่ คือ สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ ถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ผ้าปาเต๊ะ เป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ไม่มีลวดลาย มีรูปทรงสี่เหลี่ยม

ต้องการให้มีรูปทรงที่สวยงามกว่านี้ แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการจัดสรรหาบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ดึงดูดต่อลูกค้า และมีคุณภาพในการบรรจุ การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรม หลักความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี จำเป็นต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ร่วมงาน ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปละละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีมที่ดีต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิต ทำงานของตนเอง ไม่ไปบั่นทอนกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใคร การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น และรับฟังสมาชิกในกลุ่มทุก ๆ คน การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า การเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่จะสามารถแก้ไข การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมี การเข้าอบรม การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การบริหารจัดการกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับหนึ่ง แต่ยังมีประเด็นที่สามารถพัฒนาได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่ม ดังนี้ 1) การสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือ 2) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 3) การพัฒนาการตลาด 4) การบริหารจัดการกลุ่ม และ 5) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป คือ 1) ควบคู่ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มชาวบ้านบ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) ควบคู่ศึกษาแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาการพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะของชาวบ้านบ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาพัฒนาการการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- เตชิต เฉยพ่วง. (2561). การออกแบบลวดลายผ้าบาติกจากพันธุ์ไม้ในวรรณคดี. วารสารศิลปปริทัศน์, 6(2), 42-48.
- ชัยชนก ชัยสุข และคณะ. (2560). การจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว ตำบลลงสุพรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. เรียกใช้เมื่อ 4 มกราคม 2567 จาก http://164.115.28.46/thaixen/search_detail/result/7101
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2542). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผู้ส่งเสริม. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาพัฒนาการการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าป่าเต๊ะ. (สรวิชัย คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)

- ผู้สนับสนุน. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผ้าปาเต๊ะ. (สรารุณี คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาพัฒนาการการเกิดกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ. (สรารุณี คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- _____. (2 ตุลาคม 2565). การศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มพื้นที่ผ้าปาเต๊ะ. (สรารุณี คันธิก, ผู้สัมภาษณ์)
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.